

Αποτελέσματα της ημερίδα για την εναλλακτική διαχείριση αποβλήτων εκσκαφών, κατασκευών και κατεδαφίσεων

Τις καλές πρακτικές στον τομέα της ανακύκλωσης αποβλήτων εκσκαφών, κατασκευών και κατεδαφίσεων (ΑΕΚΚ), ώστε να περιοριστεί και να εξλειφθεί το φαινόμενο της ανεξέλεγκτης απόθεσής τους σε παράνομες χωματερές, ανέδειξε η ημερίδα η οποία έγινε την Παρασκευή 1 Ιουνίου, στο αμφιθέατρο του ΤΕΕ/ΤΚΜ, στη Θεσσαλονίκη. Θέμα της ήταν «Εναλλακτική Διαχείριση Αποβλήτων Εκσκαφών, Κατασκευών και Κατεδαφίσεων: ποιος, πως, που, γιατί» και τη διοργάνωσαν η ΑΝΑΚΕΜ Α.Ε., μαζί και με το ΤΕΕ/ΤΚΜ, υπό την αιγίδα του ΑΠΘ και της ΠΚΜ.

Παράλληλα, αναδείχθηκαν οι υποχρεώσεις τις οποίες έχει ο δημόσιος και ο ιδιωτικός τομέας ως προς τη διαχείριση αυτών των αποβλήτων καθώς και όλες οι τεχνολογικές εξελίξεις στην κατεύθυνση της αξιοποίησης των ΑΕΚΚ και των δευτερογενών υλικών.

Στη διάρκεια των τριών συνεδρίων της ημερίδας παρουσιάστηκαν: το εθνικό και ευρωπαϊκό θεσμικό πλαίσιο το οποίο διέπει τη διαχείριση αυτών των αποβλήτων, οι τρόποι εναλλακτικής διαχείρισης των ΑΕΚΚ στα δημόσια και ιδιωτικά έργα, καθώς και η αξιοποίηση των ΑΕΚΚ και των δευτερογενών υλικών στον τομέα των κατασκευών.

Από τις εισηγήσεις οι οποίες έγιναν στη διάρκεια της ημερίδας προέκυψαν μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

- Η Ελλάδα βρίσκεται στην 26^η θέση του πίνακα της κυκλικής οικονομίας, μπροστά μόλις από τη Μάλτα, η οποία εξακολουθεί να θάβει σε χωματερές των 92% των σκουπιδιών της, και την Κύπρο. Το ποσοστό ανακύκλωσης στη χώρα μας ανέρχεται μόλις στο 17%, ενώ ο στόχος είναι το ποσοστό αυτό να ανέλθει στο 70% των αποβλήτων μέχρι το 2020.
- Η Ελλάδα αναγκάζεται να πληρώνει εκατομμύρια ευρώ για πρόστιμα που της επιβάλλονται από την Ε.Ε. επειδή δεν διαθέτει ολοκληρωμένα συστήματα διαχείρισης αποβλήτων. Αυτήν τη στιγμή, παρά τις ευρωκαταδίκες σε βάρος μας, λειτουργούν στη χώρα μας 64 παράνομες χωματερές (ΧΑΔΑ) για τις οποίες πληρώνουμε πρόστιμα 40.000 ευρώ μηνιαίως. Συνολικά, μέχρι σήμερα, έχουμε καταβάλει 97 εκατ. ευρώ σε περιβαλλοντικά πρόστιμα.
- Τα ΑΕΚΚ ή κοινώς τα μπάζα, αποτελούν μία τεράστια και ανεπούλπη περιβαλλοντική πληγή καθώς χιλιάδες τόνοι αποβλήτων εκσκαφών, κατασκευών και κατεδαφίσεων καταλήγουν καθημερινά σε ρέματα, δάση και δημόσιους χώρους, ενώ θα μπορούσαν να ανακτηθούν και να επαναχρησιμοποιηθούν.

- Υπάρχει ανάγκη για συνεχή ενημέρωση αλλά και ευαισθητοποίηση των πολιτών καθώς και των φορέων σε θέματα γύρω από την κυκλική οικονομία και ιδίως την ανακύκλωση αποβλήτων εκσκαφών, κατασκευών και κατεδαφίσεων (ΑΕΚΚ).

- Η ANAKEM ΑΕ αποτελεί ένα από τα πρώτα εγκεκριμένα Συλλογικά Συστήματα Εναλλακτικής Διαχείρισης Αποβλήτων Εκσκαφών, Κατασκευών & Κατεδαφίσεων, με μετόχους τεχνικές κατασκευαστικές εταιρείες. Με τη δραστηριότητά της, έχει συμβάλει καθοριστικά στη διαχείριση των ΑΕΚΚ. Το 2017 διαχειρίστηκε περίπου 300.000 τόνους, από τους οποίους ανακτήθηκαν περισσότεροι από τους μισούς (157.000 τόνοι) που μετατράπηκαν σε υλικό π.χ. για τεχνικά έργα.

- Αποτελεί κοινή πεποίθηση πλέον ότι είναι αναγκαίο να υιοθετηθούν νέες τεχνολογίες για την επανάχρηση και τη διαχείριση των Αποβλήτων Εκσκαφών, Κατασκευών και Κατεδαφίσεων. Συγκεκριμένες προτάσεις επ' αυτών παρουσιάστηκαν κατά την 3^η συνεδρία της ημερίδας υπό την προεδρία του καθηγητή ΑΠΘ Νίκου Μουσιόπουλου.

- Στο στρογγυλό τραπέζι που έγινε στο πλαίσιο της 2^{ης} συνεδρίας αναδείχθηκαν οι υποχρεώσεις τις οποίες έχουν οι υπηρεσίες δόμησης για την παρακολούθηση της τύχης των ΑΕΚΚ τα οποία παράγονται από ιδιωτικά έργα. Τονίστηκε, επίσης, πως στον προϋπολογισμό όλων των δημοσίων έργων θα πρέπει οπωσδήποτε να περιλαμβάνεται το κόστος διαχείρισης των ΑΕΚΚ. Επισημάνθηκε, τέλος, ότι όλοι οι πολίτες θα πρέπει να είναι ενημερωμένοι ώστε όταν καλούν εταιρείες για να παραλάβουν τα μπάζα τους να ζητούν απ' αυτές την αναγκαία βεβαίωση από Συλλογικό Σύστημα Διαχείρισης προκειμένου να είναι σίγουροι ότι τα μπάζα τους θα παραληφθούν από αδειοδοτημένη μονάδα επεξεργασίας και δεν θα καταλήξουν σε κάποιο ρέμα, δασική έκταση ή ανεξέλεγκτη χωματερή.

Οι παρεμβάσεις

- Σε μήνυμά του ο αναπληρωτής υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Σωκράτης Φάμελλος, ο οποίος απουσίαζε λόγω έκτακτων κοινοβουλευτικών υποχρεώσεων ανέφερε πως βρίσκεται σε διαβούλευση η νέα στρατηγική για την κυκλική οικονομία στη χώρα μας. Κάλεσε δε, όλους τους φορείς και τους πολίτες να συμμετέχουν στη διαβούλευση «για να έχουμε τα καλύτερα δυνατά αποτελέσματα». Παράλληλα, τόνισε, ότι έχει ήδη δεσμευτεί για την αλλαγή της υπουργικής απόφασης που ρυθμίζει τα ιδιαίτερα θέματα της διαχείρισης των ΑΕΚΚ και περιμένει τις προτάσεις των φορέων και των Συλλογικών Συστημάτων για την ολοκλήρωση της διαβούλευσης και την ταχεία διαμόρφωση της νέας υπουργικής απόφασης.

- Ο βουλευτής και πρώην αναπληρωτής υπουργός Περιβάλλοντος Σταύρος Καλαφάτης τόνισε την ανάγκη να αλλάξει η ατζέντα στον χωρικό σχεδιασμό και

χαρακτήρισε σημαντικό το γεγονός ότι υπάρχει πρόοδος στον τομέα της εναλλακτικής διαχείρισης των ΑΕΚΚ.

- Ο πρόεδρος του Φορέα Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, Μιχάλης Γεράνης ανακοίνωσε την υπογραφή της σύμβασης για την κατασκευή της μονάδας επεξεργασίας αποβλήτων Ανατολικού Τομέα, στον Άγιο Αντώνιο της Θέρμης. Είναι το δεύτερο ανάλογο έργο το οποίο πραγματοποιεί ο ΦοΔΣΑ, μετά την αντίστοιχη μονάδα στις Σέρρες η οποία θα λειτουργήσει μέσα στο 2019. Ο κ. Γεράνης αναφέρθηκε και στο όραμα του ΦοΔΣΑ για τη δημιουργία μιας μονάδας η οποία θα διαχειρίζεται τα απόβλητα όχι μόνο της Κεντρικής Μακεδονίας αλλά και των άλλων τριών Περιφερειών της Βόρειας Ελλάδας (Ηπειρος, Δυτική Μακεδονία, Ανατολική Μακεδονία Θράκη). Η μονάδα, σύμφωνα με τον κ. Γεράνη, μέσω της καύσης θα παράγει ενέργεια από τα απόβλητα που δεν μπορούν να ανακυκλωθούν και σήμερα θάβονται.

- Ο αντιπεριφερειάρχης Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος ΠΚΜ, Κώστας Γιουτίκας σημείωσε πως είναι σημαντικό να μεταβούμε από την οριζόντια οικονομία στην κυκλική οικονομία. Χαρακτήρισε μάστιγα για τους περιφερειακούς δήμους την παράνομη και ανεξέλεγκτη απόθεση των μπάζων. Είπε ότι η ΠΚΜ δαπάνησε 300.000 ευρώ για να καθαριστούν και να αποκατασταθούν χώροι όπου εναποτίθενται μπάζα. Ζήτησε να υπάρξει πιο «σφικτή» νομοθετική ρύθμιση και να ενταχθούν οι πρακτικές της κυκλικής οικονομίας στα δημόσια έργα. Πρότεινε να θεσμοθετηθεί η χρήση των ανακυκλωμένων αδρανών υλικών και χωμάτων στην κατασκευή των δημοσίων έργων. «Θα συνέβαλε στην μείωση του τελικού κόστους και θα λειτουργούσε ως ασπίδα στην αλόγιστη χρήση των φυσικών πόρων» σημείωσε.

- Ο πρόεδρος του ΤΕΕ/Τμήμα Κεντρικής Μακεδονίας, Πάρις Μπίλλιας σημείωσε ότι «οι τόνοι μπάζων σε διάφορα σημεία τη χώρας είναι μια άθλια εικόνα. Ναι μεν απαγορεύεται θεσμικά η εναπόθεσή τους αλλά πολλές φορές γίνεται με την ανοχή των αυτοδιοικητικών αρχών». Ο κ. Μπίλλιας χαρακτήρισε απαραίτητη την ένταξη αυτών των αποβλήτων στο κομμάτι της κυκλικής οικονομίας και υπογράμμισε την αναγκαιότητα να προκύψουν νέες εναλλακτικές λύσεις για τη διαχείριση των ΑΕΚΚ.

- Ο Γεώργιος Κρεμλής, διευθυντής της Ευρωπαϊκής Επιτροπής- υπεύθυνος για θέματα κυκλικής οικονομίας τόνισε πως «η κυκλική οικονομία είναι η πιο σημαντική προτεραιότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης» και προσέθεσε ότι «εάν διαχειριστούμε σωστά τα ΑΕΚΚ μπορούμε να αξιοποιήσουμε και να ανακτήσουμε τα υποπροϊόντα, ώστε να παραμείνουν στην εθνική οικονομία και να μην καταλήξουν σε χωματερές ή ρέματα όπως συμβαίνει σήμερα». Επίσης, πρότεινε, στους διαγωνισμούς να μπουν «πράσινα» κριτήρια καθώς «αυτό θα μας επιτρέψει να εντάξουμε την κυκλική οικονομία σε διαγωνισμούς και να χρησιμοποιήσουμε τα προϊόντα της».

- Η Διευθύντρια Εναλλακτικής Διαχείρισης του Ελληνικού Οργανισμού Ανακύκλωσης, Τριανταφυλλιά Χαριτοπούλου είπε ότι σκοπός του Οργανισμού είναι ο σχεδιασμός και η εφαρμογή της πολιτικής για την εναλλακτική διαχείριση συσκευασιών και αποβλήτων. Σημείωσε ότι σήμερα στην Ελλάδα λειτουργούν εννέα συστήματα διαχείρισης ΑΕΚΚ σε 20 περιφερειακές ενότητες. Σύμφωνα με την ίδια το 2012 οι εισερχόμενες ποσότητες προς επεξεργασία ήταν μόλις 16.000 τόνοι ενώ το 2016 ξεπερνούσαν τις 525.000 τόνους.

- Ο πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος της ANAKEM Α.Ε., Ηλίας Δημητριάδης αναφέρθηκε αναλυτικά στον τρόπο λειτουργίας της εταιρίας που σήμερα συνεργάζεται με 38 μονάδες ανακύκλωσης αποβλήτων. Σημείωσε ότι υπάρχει πρόβλημα με τη χορήγηση αδειών λειτουργίας μονάδων επεξεργασίας αποβλήτων και ζήτησε για τα ΑΕΚΚ να τηρείται η νομοθεσία από τους υπόχρεους διαχειριστές, ώστε να αποτραπεί η ανεξέλεγκτη διάθεσή τους. Επίσης πρότεινε να υπάρξει πύκνωση δικτύου με Μονάδες Ανακύκλωσης στις ΠΕ Κιλκίς, Ημαθίας και Χαλκιδικής ενώ εξέφρασε την αντίθεσή του με τη δημιουργία ΧΥΤ Αδρανών. Όπως τόνισε ο κ. Δημητριάδης, στους περιφερειακούς δήμους, όπως αυτούς της Χαλκιδικής, το πρόβλημα της ανεξέλεγκτης διάθεσης αποβλήτων είναι μεγάλο. Σύμφωνα με τον ίδιο, στόχοι της επόμενης βετίας για την εταιρία είναι η αύξηση του αριθμού συνεργαζόμενων μονάδων, η διαχείριση 1.000.000 τόνων αποβλήτων, η εξυπηρέτηση του συνόλου των Περιφερειακών Ενοτήτων στην Ελλάδα, η εξάλειψη του φαινομένου της ανεξέλεγκτης διάθεσης αποβλήτων κ.ο.κ.

- Ο Ιωάννης Παπαηλιόπουλος, πρόεδρος της εταιρείας «Αδρανή Υλικά Θεσσαλονίκης Α.Ε.» τόνισε πως η μη διαλογή στην πηγή αυξάνει σημαντικά, μέχρι και επτά φορές το κόστος διαχείρισης των αποβλήτων. Ανέφερε ότι ο τομέας της ανακύκλωσης έχει μεγάλη προοπτική. «Οι εργαζόμενοι στον κλάδο ξεπερνούν τους χίλιους ενώ ο συνολικός κύκλος των εργασιών των εμπλεκόμενων εταιριών ξεπερνά τα 100 εκατ. ευρώ».

Εκτός από τους προαναφερόμενους στην ημερίδα παρέστησαν: η αντιπεριφερειάρχης Θεσσαλονίκης Βούλα Πατουλίδου, ο δήμαρχος Δράμας και Πρόεδρος του φορέα διαχείρισης στερεών αποβλήτων Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης Χριστόδουλος Μαμσάκος, οι δήμαρχοι Θέρμης Θόδωρος Παπαδόπουλος, Νεάπολης Συκεών Σίμος Δανιηλίδης, Δέλτα Μίμης Φωτόπουλος, ο πρώην υπουργός Γιάννης Μαγκριώτης, ο πρώην Γενικός Γραμματέας Δημοσίων Έργων Στράτος Σιμόπουλος, αντιδήμαρχοι, καθηγητές πανεπιστημίου, εκπρόσωποι ιδιωτικών εταιριών, συστημάτων ανακύκλωσης κ.ά.